

Узагальнена таблиця за творами програми ЗНО з української літератури

Рід	Автор	Назва	Жанр	Тематичний різновид	Напрямок / стиль / течія	Тема / ідея / мотив	Ліричний герой / персонаж / прототип / символічний образ	Присвята / місце подій
ЛІТ Е П А	Маруся Чурай Дієчина з легенди	«Віють вітри»	Пісня	Інтимна	Романтизм	Любов дівчини до козака, його очікування		
		«Засвіт встали козаченьки»	Пісня	Інтимна	Романтизм	Прощання козака з дівчиною й матір'ю, перед тим як вирушити на війну		
	Григорій Сковорода Мандрівний філософ	«De Libertate» (з лат. «Про свободу»)	Вірш	Філософсько-громадянська	Бароко	Возвеличення свободи як найвищої цінності	Богдан Хмельницький як батько вольності	
		«Всякому місту – зличай і права»	Вірш	Філософсько-сатирична	Бароко	Життя різних верств тогочасного суспільства. Утвердження свідомості як основи життя		
	Тарас Шевченко Великий Кобзар	«Заповіт»	Вірш	Громадянська	Реалізм	Передсмертна воля; майбуття народу	«Сім'я вольна нова», кайдани	
	Іван Франко Великий Каменярь	«Чого являєшся мені у сні?..»	Вірш	Інтимна	Реалізм	Нерозділене кохання		
	Леся Українка (Париса Косач) Дочка Прометея	«Contra spem spero!» (з лат. «Без надії сподіваюсь»)	Вірш	Інтимна з елементами філософської	Модернізм (неоромантизм)	Роль митця в суспільстві. Мистецьке кредо поетеси	Сізіф (прихований символ марної праці)	
	Микола Вороний Співець краси	«Блакитна Панна»	Вірш	Пейзажна	Модернізм (символізм)	Гармонія природи й мистецтва	Блакитна Панна – образ Весни ; арабески, камеї, фрески, «Осанна!»	
	Олександр Олесь (Кандиба) Бард національного відродження	«Чари ночі»	Романс	Інтимна	Модернізм (символізм)	Тимчасовість життя; момент кохання	Образ Фауста як людини, яка хоче повернути минуле	
			«О слово рідне! Орле скутий!..»	Вірш	Громадянська	Модернізм (символізм)	Роль рідного слова в житті суспільства	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Павло Тичина Солячий кларнетист	«Пам'яті тридцяти»	Вірш- реквієм	Громадянська	Модернізм (експресіонізм, символізм; «кларнетизм»)	Подвиг українських юнаків під Крутами 29 січня 1918 року	Каїновий злочин – це дії більшовиків; «український цвіт» – юні герої Крут	Аскольдова могила	
		Вірш (елегія)	Інтимно- пейзажна	Модернізм (символізм, імпресіонізм; «кларнетизм»)	Оспівування краси ночі, наповненої коханням			
		Вірш	Інтимна	Модернізм (символізм, експресіонізм; «кларнетизм»)	Роздвоєність у коханні	Вірш – автобіографічний (знайомство Тичини із сестрами Коновал)		
Максим Рильський Поет- неокласик	«У теплі дні збирання винограду...»	Сонет	Інтимно- філософська	Модернізм (неоромантизм)	Зародження кохання, відтворення краси почуттів людини, її єднання з природою, стану закоханості у світ	Кіпріда – епітет Афродіти; мул		
Володимир Сосюра Співець донецького краю	«Любіть Україну!»	Вірш	Патріотична	Модернізм (соцреалізм)	Заклик до українців любити свою Батьківщину	Дніпро, вишневий сад, неопалима купина		
Богдан-Ігор Антонич	«Різдво»	Вірш	Філософська	Модернізм (авангардизм, символізм, міфологізм)	Велична подія народження Христа	«Лемки у крисанях», Марія , «місяць – золотий горіх»		
Андрій Малишко Солов'їне серце України	«Пісня про рушник»	Вірш	Інтимна з елементами філософської	Модернізм (неоромантизм)	Возвеличення простої і водночас величкої материнської любові	Рушник, який вишила мати		
Василь Симоненко Витязь молододі української поезії	«Ти знаєш, що ти – людина...»	Вірш	Філософська	Модернізм (неоромантизм)	Утвердження думки про неповторність кожної людини			
		Вірш	Громадянська, патріотична	Модернізм (неоромантизм)	Звеличення рідної землі, її історії			
	«Лебеді материнства»	Вірш (колис- кова)	Інтимно- патріотична	Модернізм (неоромантизм)	Материнська любов до сина; любов до Батьківщини			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Василь Голобородько	«Наша мова»	Вільний вірш (верлібр)	Філософська (патріотична)	Модернізм	Мотив мови як генетичного коду нації; висловлення почуття любові, пошани до рідної мови, яка проспівана в Пісні, записана в Літописі		
	Василь Стус <i>Різьбяр власного духу</i>	«Господи, гнєву пречистого...»	Вірш-медитація (молитва)	Філософська	Модернізм (екзистенціалізм)	Звернення ліричного героя до Бога з проханням не осудити його за глибоку віру й надію		
	Дмитро Павличко	«Дея кольори»	Вірш (пісня)	Інтимна	Модернізм	Син висловлює свою вдячність матері, яка вишила сорочку, що стала йому оберегом на все життя і нагадуванням про рідну домівку		
	Ліна Костенко <i>Цариця поезії в Україні</i>	«Страшні слова, коли вони мовчать...»	Вірш	Філософська	Модернізм (неоромантизм)	Слово в житті людини, сутність поезії		
	Євген Маланюк <i>Князь духу</i>	«Уривок з поеми»	Вірш	Громадянська	Модернізм (символізм)	Слогад поета про запорозьке козацтво, колишню славу рідного краю, возвеличення історичної пам'яті українського народу	У творі є імена Б. Хмельницького, І. Мазепи, М. Залізняка, І. Гонти, а також образи січовика, отамана, Січі	
		«Ой Морозе, Морозенку»	Пісня	Історична	Романтизм	Боротьба українського народу проти турецько-татарських загарбників	Прототип ліричного героя, за різними версіями, – або сподвижник Хмельницького Станіслав Морозенко , або герой походів проти турків Нестор Морозенко	Савур-могила

ЛІРІКА

ЛІРО-ЕПОС

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		«Чи не той то хміль...»	Пісня	Історична	Романтизм	Визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького, битва під Жовтими Водами		Жовті Води (Золотий Брід)
		«Дума про Марусю Богуславку»	Дума	Героїчна («дума невірницького циклу»)	Романтизм	Перебування козаків у турецькій неволі (30 років) та їхнє звільнення на Великдень	Маруся Богуславка , 700 козаків	Туреччина
		«Ой летіла стріла»	Балада	Родинно-побутова	Романтизм	Оспівування суми за вдовиним сином, якого поцілила стріла	«Три рябенкі зозулі» – мати, сестра, кохана	Удовине поле
		«Слово про похід Ігоря»	Поема	Героїчна	Орнаменталізм	Похід новгород-сіверського князя Ігоря проти половців 1185 року, поразка, полон і втеча	Руська земля; чотири сонця – учасники походу: Ігор, Всеволод (брат), Володимир (син), Святослав (племінник); князь Святослав – символ мудрого правителя («золоте слово»); затемнення сонця – небезпека; Ярославна, яка тужить за Ігорем (плач Ярославни)	Половецька земля, ріка Каяла, Путивль
	Іван Котляревський Зачинатель нової української літератури	«Енеїда» (перший твір нової української літератури)	Поема	Епічна бурлескно-трагедійна	Класицизм	Козаки шукають місце для нової Січі, після того як Катерина II зруйнувала Запорізьку Січ	Використано сюжет героїчної поеми Вергілія ; образи людей (Еней, Анхіз, Ніз та Евріал та ін.); образи богів (Зевс, Юнона, Венера та ін.)	Карфатен – острів Сицилія – пекло – Латинська земля

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тарас Шевченко	«Катерина»	Поема	Соціально-побутова	Романтизм	Доля жінки-покритки	Катерина, москаль Іван, батьки Катерини, кобзар, сирота Івась	Присвята: Василю Жуковському	
	«Кавказ»	Поема	Сатирична з елементами лірики та героїки	Реалізм	Війна царської Росії на Кавказі; загибель друга Шевченка Якова де Бальмена	Образ Прометея; Кавказькі гори, Сибір	Присвята: Якову де Бальмену	
	«Сон (У всякого своя доля...)»	Поема	Сатирична	Реалізм	Російський тоталітарний режим; доля України та її дітей	Ліричний герой, цар, цариця, землячок, Катерина II, Петро I	Україна – Сибір – Петербург	
Іван Франко	«І мертвим, і живим, і ненарожденим...»	Послання	Громадянська	Реалізм	Стан української еліти; минуле й майбутнє України	Брут, Коклес, Коллар, Шафарик, слов'янофіли		
	«Мойсей»	Поема	Філософська	Модернізм (неоромантизм)	Останні дні сорокарічних блукань євреїв під проводом Мойсея в пошуках обітваної землі	Мойсей, Датан, Авірон, Єгошуа, Єгова, Азazel – злий демон пустелі	Близький Схід, пустеля	
Іван Драч Сонячний поет, в «ураган узутий»	«Балада про соняшник»	Балада	Філософська	Модернізм	Народження людини-поета	Сонце – поезія; соняшник – майбутній митець		
Ліна Костенко	«Маруся Чурай»	Роман у віршах	Історичний з елементами філософського	Модернізм (неоромантизм)	Доля легендарної дівчини-піснярки на тлі історичних подій середини XVII ст. – часів Хмельниччини; 9 розділів, 2 сюжетні лінії: кохання <i>Марусі й Грицька (1)</i> й боротьба українського народу проти польських <i>завойовників (2)</i>	Маруся Чурай, Гриць Бобренко, Галя Вишняківна, Іван Іскра, Гордій Чурай, мати Марусі, Богдан Хмельницький, Лесько Черкес, Мартин Пушкар, Семен Горбань	Полтава, Київ	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Нестор Літописець	«Повість минулих літ» (урізки про заснування Києва; про помсту княгині Ольги)	Літопис	Історична оповідь	Монументалізм	<i>Леєнда про заснування Києва</i> <i>Оповідь про помсту княгині Ольги</i> <i>Ольги древлянам за смерть свого чоловіка Ігоря</i>	Брати Кий, Щек, Хорив і їхня сестра Либідь ; поляни Ольга – дружина Ігоря, Мал – древлянський князь	Іскоростень, Київ, Вишгород
	Григорій Сковорода <i>Мандрієвий філософ</i>	«Бджола та Шершень»	Байка	Філософська	Бароко	«Сродна» праця в житті людини	Бджола (символ мудрої людини), Шершень (уособлення людей, які живуть плодами чужої праці)	
	Пантелеймон Куліш <i>Автор першого історичного роману українською мовою</i>	«Чорна рада. Хроніка 1663 року»	Роман	Історичний	Романтизм	Події, що відбувалися напередодні та під час Чорної ради – виборів гетьмана Лівобережної України	Реальні історичні особи: Павло Тетеря, Яким Сомко, священник-полковник Чепурний на прізвисько Шрам, Іван Брюховецький, Вигодані персонажі: Петро Шраменко, Кирило Тур, Василь Невольник «Божий» чоловік, Черевань, Леся Череванівна, Гвинтовка	Київ, Ніжин, хутір Хмарище, Романівський Кут (образ дороги)
	Іван Нечуй-Левицький (Левицький) <i>Великий артист зору</i>	«Кайдашева сім'я»	Повість	Соціально-побутова	Реалізм	Життя української родини другої пол. XIX ст. (після реформи 1861 року – відміни кріпацтва)	Омелько Кайдаш, Маруся Кайдашиха, брати Карпо й Лаврін Кайдаші, Мотря, Мелашка – невістки; <i>прототипами стала сім'я Мазурів</i>	Семигори, Білівці, Київ
	Панас Мирний (Рудченко) <i>Основоположник соціально-психологічного роману</i>	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (назву взято з Біблії)	Роман	Соціально-психологічний	Реалізм	Життєпис українського селянина, який через соціальну несправедливість стає злочинцем. <i>В основі твору почута від візника історія про розбійника Василя Гнидуку</i>	I частина розповідає про дитинство та юність Чіпки. IV частина завершує трагедію Чіпки Варениченка	Село Піски

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Іван Франко	«Захар Беркут»	Повість	Історична	Реалізм з ознаками романтизму	Розповідь про боротьбу в XIII столітті українського карпатського племені проти нашествия монголів	Захар Беркут – знахар, ватажок тухольської громади, Максим – молодший син Захара; Тугар Вовк – боярин, якому князь подарував землі Тухольщини, Мирослава – його дочка; Бурунда – монгольський воєначальник	Село Тухля (Карпати)	
Михайло Коцюбинський Великий сонцелюб	«Intermezzo»	Новела	Психологічна	Модернізм (імпресіонізм)	Відпочинок людини – громадського діяча на лоні природи	<i>Перелік дійових осіб перед текстом зближує новелу з драматичним твором.</i> Ліричний герой, три білі вівчарки, образи природи	Присвята: Кононівським полям Маєток біля с. Кононівка	
	«Тіні забутих предків»	Повість	Соціально- побутова	Модернізм (неоромантизм та імпресіонізм)	Життя гуцулів XIX–XX ст. на лоні природи за старими звичаями	Іван Палійчук , Марічка Гутенюк , Юра (мольфар), Палагна (дружина Івана); міфологічні істоти: чугайстир , щезник, нявка, арідник	Гуцульщина (гори Карпати, річка Черемош, Бескиди)	
Василь Стефаник Майстер психологічної новели	«Камінний хрест»	Новела	Соціально- психологічна	Модернізм (експресіонізм)	Еміграція західноукраїнського селянства за океан	Іван Дідух , Катерина Дідух, селяни; <i>горб, хрест, танець</i>	Село Русів	
Ольга Кобилянська Гірська орлиця	«Valse mélancolique»	Новела	Психологічна	Модернізм (неоромантизм)	Музика, мистецтво та їхній вплив на людину, а також доля талановитого митця	Марта (учителька), Ганна (художниця), Софія (піаністка)		
Микола Хвильовий (Фітільов)	«Я (Романтика)»	Новела	Соціально- психологічна	Модернізм (імпресіонізм + експресіонізм)	Служіння абстрактній ідеї, сліпий фанатизм	Чорний трибунал: я – главоверх, доктор Тагабат , дегенерат , Андрюша	Панський палац біля міста	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Валер'ян Підмогильний Автор першого урбаністичного роману	«Місто»	Роман	Урбаністичний	Модернізм (неореалізм)	Життя і трансформація вихідця із села в умовах великого міста	Степан Радченко (Стефан – псевдонім), Тамара Василівна (мусінька), Надія , Зоська , Рита , Максим Гнідий, Борис Задорожній, Вигорський – поет (друг Степана), Михайло Світозаров – критик	Київ	
Юрій Яновський Лицар культури нації	«Майстер корабля»	Роман автобіографічний	Мариністичний	Модернізм (неоромантизм, «романтика вітаїзму»)	В основі роману – власний досвід роботи письменника на Одеській кіностудії в 1925–1927 рр. та його співпраця з В. Кричевським, П. Нечесою, О. Довженком та І. Пензо, які згодом стали прототипами головних героїв	То-Ма-Кі (Товариш Майстер Кіно) – сам Юрій Яновський, Сев – режисер Олександр Довженко, Професор – професор Василь Кричевський, Директор – Павло Нечеса (очолював кінофабрику), Тайах – відома балерина Іта Пензо, Богдан – актор Григорій Гричер	Одеса «Голліууд на березі Чорного моря»	
Остап Вишня (Павло Губенко) Король українського тиражу	«Моя автобіографія» «Сом»	Гумореска Усмійка	Соціально-побутова Соціально-побутова	Модернізм (неореалізм) Модернізм (неореалізм)	Найяскравіші події життя автора й становлення його як митця Розповідь про сома за царських і радянських часів	Оповідач, батьки Дід Панько , рибалка, письменник Сабанєєв		
Олександр Довженко Перший поет кіно	«Зачарована Десна»	Кіноповість	Соціально-побутова, автобіографічна	Модернізм (неореалізм)	Спогади дорослого Довженка про своє дитинство, розказані устами малого Сашка	Сашко , мати, батько, прабаба Марусина, прадід Семен, дядько Самійло	Місто Енськ на Харківщині, річка Оскіл Село Сосниця, річка Десна	
Олесь Гончар Інтелектуал світу	«Модри Камень»	Новела	Психологічна	Модернізм (неоромантизм)	Спогад солдата-розвідника про один воєнний епізод	Розвідник , його напарник Ілля, Тереза, її мати	Словацьке містечко Модри Камень («модри» – голубий)	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Григор Тютюнник	«Три зозулі з поклоном»	Новела	Психологічна	Модернізм (неореалізм)	Складність людських стосунків, виражена через історію нещасливого кохання	Оповідач, його батьки – Михайло й Соня ; Марфа Яркова , поштар – дядько Левко. « <i>Останній лист від тата</i> » – своєрідна новела в новелі	Присвята: Любові Всевишній	
Іван Багряний (Лозов'ягін)	«Тигролови»	Роман	Пригодницький	Модернізм (неоромантизм та неореалізм)	Життя людини в умовах тоталітарного режиму; життя українців-переселенців на Далекому Сході	Григорій Многогірський – вигаданий правнук гетьмана Дем'яна Многогірського, родина Сірків : Денис (батько), мати Сірчиха, Наталка (дочка, кохана Григорія), Грицько (син Сірків); Медвін, Фійона	Сибір, тайга, Зелений Клин, праліси Сіхоте-Аліну, Уссурійський край, Хабаровськ	
Іван Котляревський	«Наталка Полтавка»	Драма (перший драматичний твір нової української літератури)	Соціально-побутова	Класицизм з ознаками сентименталізму	Історія української дівчини, її спроби відстояти щастя в умовах соціальної нерівності	Наталка , Горпина Терлиха (мати Наталки), Петро (коханий Наталки), возний Тетерваковський , виборний Макогоненко, бурлака Микола	Село під Полтавою	
Леся Українка	«Лісова пісня»	Драма-феєрія	Філософська	Модернізм (неоромантизм)	Зображення життя людини в природі, де існує гармонія, і в соціумі, де панує дисгармонія	Мавка (коханка, мистецтво); Лукаш , дядько Лев, мати, Килина (буденне життя)	Ліси на Волині (Полісся)	
Іван Карпенко-Карий (Тобілевич) Представник «Театру корифеїв»	«Мартин Боруля»	Трагікомедія	Соціально-побутова	Реалізм	Сатиричне зображення замочної верхівки села, що в гонитві за дворянськими привілеями ігнорує здорові моральні норми	Мартин Боруля , Палажка (дружина), Марися (дочка), Степан (син), Трандалев (повірений), Гервасій Гуляницький (багатий шляхтич), Микола (коханий Мариси), Націєвський («призначений жених») Мариси		
Микола Куліш Творець модерної драми	«Мина Мазайло»	Комедія (філологічний водевіль)	Соціально-побутова	Модернізм	Зображення процесу українізації у 20-х роках ХХ століття	Мина Мазайло , Лина Мазайлиха, Рина Мазайло, Мокій Мазайло; Уля , тьотя Мотя з Курська, дядько Тарас із Києва, Баронова-Козино	Харків	

Д Р А М А